

Nieuws in de klas

Het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia

**Prinsjesdag in het nieuws
2017 - Primair onderwijs**

Inhoudsopgave

Toelichting voor docenten	3
Antwoorden	4
1. Prinsjesdag	7
2. Van wie zijn de plannen?	8
3. Troonrede	14
4. Het koffertje	16
5. Prinsjesdag en daarna	20
6. Discussie over de begroting	21

Prinsjesdag in het nieuws 2017 - Primair onderwijs is een uitgave van Nieuws in de klas. De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in het primair onderwijs.

© Stichting Nieuws in de klas, Amsterdam

Uitgave augustus 2017

Samenstelling en redactie: Janneke van Wijk

Hoofdredactie: Chris van Hall

Eindredactie: Chris van Hall

Ontwerp cover: Desk TopStudio

Met medewerking van ProDemos

ISBN: 978-90-79802-07-4

Nieuws in de klas

Postbus 12040

1100 AA Amsterdam

t: 020-4309190

f: 020-4309199

e: info@nieuwsindeklas.nl

w: www.nieuwsindeklas.nl

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van de uitgever.

Toelichting voor docenten

Voor u ligt *Prinsjesdag in het nieuws 2017* voor het primair onderwijs. Prinsjesdag is elk jaar op de derde dinsdag van september, dit jaar op 19 september. In deze bundel wordt veel aandacht besteed aan de tradities rond Prinsjesdag, zoals de troonrede en het koffertje van de minister van Financiën met de rijksbegroting en de miljoenennota. Omdat het lijkt dat de formatie van een nieuw kabinet bijna wordt afgerond zijn er dit jaar geen algemene beschouwingen. Uiteraard komt ook de berichtgeving over Prinsjesdag aan bod: hoe schrijven de verschillende nieuwsmedia over deze dag? Moeilijke begrippen, zoals begroting, komen tot leven door vergelijkingen te maken met het dagelijks leven, zoals het maken van een begroting voor een klassenfeestje. Op www.nieuwsindeklas.nl/prinsjesdag vindt u een overzicht van nieuwssites die Prinsjesdagdossiers bijhouden.

Gebruik nieuwsmedia

De opdrachten in deze bundel zijn van toepassing op Prinsjesdag 2017. Om deze te kunnen maken, zijn actuele nieuwsmedia onmisbaar. De lesuitgave is dan ook niet compleet zonder berichtgeving die verschijnt rond Prinsjesdag. We raden u daarom aan gebruik te maken van actuele nieuwsmedia in de klas. Nieuws in de klas stelt dag- en weekbladen kosteloos beschikbaar voor het onderwijs. U vraagt hiervoor de Nieuwsservice voor docenten aan* aan. De leerlingen kunnen dan in de klas het nieuws en de berichtgeving vergelijken en bespreken. U kunt op twee manieren gebruikmaken van de Nieuwsservice van Nieuws in de klas:

- **Nieuwsservice voor docenten:** U ontvangt twee weken lang twee exemplaren per dag van één of meerdere dag- en weekbladen naar keuze op school of bij u thuis
- **Nieuwsservice Digitaal:** Met de Nieuwsservice Digitaal krijgen docenten en leerlingen toegang tot de digitale edities van nieuwstitels. Afhankelijk van de titel verloopt toegang via Blendle of direct via de nieuwstitel. Docenten kunnen kosteloos tweemaal per jaar, vier weken toegang krijgen per nieuwstitel.

* Zie voor de voorwaarden: <https://www.nieuwsindeklas.nl/onze-diensten/nieuwsservice-docenten/>

Let op dat bij het aanvragen van de Bezorgdienst een verwerkingstijd van minimaal één week gehanteerd wordt. Indien u de nieuwstitels in de week van Prinsjesdag wilt ontvangen, dient uw aanvraag uiterlijk **zondag 10 september 2017** binnen te zijn. Wilt u al een week eerder het nieuws ontvangen dan dient uw aanvraag **3 september** binnen te zijn.

Bij het gebruik van de Nieuwsservice Digitaal via Blendle heeft u meteen toegang.

NB: De begroting verschijnt in de woensdagkranten na Prinsjesdag (dit jaar op 20 september).

Niveau

De opdrachten in deze bundel zijn gericht op de bovenbouw van het primair onderwijs. Sommige docenten gebruiken delen van de uitgave ook in groep 5/6.

Over Nieuws in de klas

Nieuws in de klas biedt docenten en leerkrachten in het primair en voortgezet onderwijs de mogelijkheid nieuwsmedia, zowel op papier als digitaal, in te zetten als lesinstrument ter bevordering van taalvaardigheid, mediawijsheid en burgerschap. De stichting is het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia, de brancheorganisatie voor nieuwsbedrijven.

Antwoorden

In deze toelichting staan de antwoorden die tijdens het maken van de lesbundel bekend zijn. De overige antwoorden op de vragen zijn nog niet bekend (zoals de begroting van 2018) of ze zijn naar eigen invulling (zoals het zoeken van nieuwsberichten).

Pagina 8-9

Opdracht 1:

1. Mark Rutte (VVD): minister-president, minister van Algemene Zaken	G
2. Lodewijk Asscher (PvdA): viceminister-president, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	I
3. Bert Koenders (PvdA): minister van Buitenlandse Zaken	E
4. Ronald Plasterk (PvdA): minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	B
5. Jeroen Dijsselbloem (PvdA): minister van Financiën	D
6. Melanie Schultz van Haegen (VVD): minister van Infrastructuur en Milieu	F
7. Edith Schippers (VVD): minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	H
8. Stef Blok (VVD): minister van Veiligheid en Justitie	K
9. Henk Kamp (VVD): minister van Economische Zaken	A
10. Jet Bussemaker (PvdA): minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	L
11. Jeanine Hennis-Plasschaert (VVD): minister van Defensie	C
12. Lilianne Ploumen (PvdA): minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	J

Pagina 11

Opdracht 3:

- a. Mark Rutte

Opdracht 4:

- a. Jet Bussemaker
b. Zij is ook verantwoordelijk voor cultuur en wetenschap

Pagina 14

Opdracht 1:

Het is de traditie dat de koning de troonrede voorleest. De koning is ceremonieel staatshoofd, de ministers zijn verantwoordelijk

Opdracht 2:

- b. Leden van de Staten-Generaal
c. De leden van de Eerste en Tweede Kamer

Pagina 16

Opdracht 4:

a. De rijksbegroting gaat over miljoenen euro's. De begroting is zelfs zo groot dat het eigenlijk over miljarden gaat en zou daarom ook de miljardennota kunnen heten

Pagina 20

Opdracht 1:

De koning is ceremonieel staatshoofd, de ministers zijn verantwoordelijk

Opdracht 3:

a. PvdA en VVD

b. D66, 50PLUS, GroenLinks, PVV, ChristenUnie, PvdD, SP, CDA, SGP, FvD, DENK,

c. Oppositie

Pagina 21-22

Opdracht 1:

A. Lodewijk Asscher

B. Mark Rutte

C. Jesse Klaver

D. Henk Krol

E. Alexander Pechtold

F. Marianne Thieme

G. Geert Wilders

H. Thierry Baudet

I. Kees van der Staaij

J. Emile Roemer

K. Sybrand van Haersma Buma

L. Tunahan Kuzu

M. Gert-Jan Segers

Opdracht 2: Met beleidsarm wordt bedoeld dat er geen grote wijzigingen in de plannen worden gemaakt. Het is alleen een voortzetting van de huidige plannen.

1. Prinsjesdag

Stel je voor: je komt na de zomervakantie op school. Dan wil je toch wel weten wat er het komende jaar allemaal gaat gebeuren. De meesters en juffen van de school weten dat en hebben hard gewerkt om een mooi verhaal te schrijven. Daarin staan in het kort alle plannen van de school (bijv. over leuke schoolreisjes, maar ook over wat te doen met vervelende leerlingen). Dit verhaal wordt op een feestelijke gebeurtenis voorgelezen. De juffen en meesters komen in nette kleren in een speciaal voertuig naar school en lezen de plannen voor.

Zo gaat het eigenlijk ook op de derde dinsdag van september. Dan is het Prinsjesdag. De koning komt in een koets naar het Binnenhof in Den Haag. In de Ridderzaal leest hij de troonrede voor. In de troonrede staan de plannen van de regering voor het komende jaar.

Wist je dat Prinsjesdag al meer dan 200 jaar bestaat?

Foto: rijksoverheid.nl

Opdracht

Pak een krant van dinsdag 19 september of zoek in Blendle en kijk of je de volgende onderwerpen in het nieuws terug kunt vinden. Maak met de klas of met een groepje een muurkrant. Schrijf bovenaan om welk onderwerp het gaat en leg kort uit wat het met Prinsjesdag te maken heeft. Plak daaronder een bericht of artikel dat over dat onderwerp gaat.

- Koning Willem-Alexander
- Gouden koets
- Glazen koets
- Minister van Financiën
- Koffertje
- Miljoenennota
- Rijksbegroting
- Troonrede
- Balkonscène

2. Van wie zijn de plannen?

Opdracht 1

Na de verkiezingen in maart 2017 is een nieuwe kabinetsformatie gestart. De formatie 2017 stond tot nu toe in het teken van vorming van een kabinet van VVD, D66, CDA en GroenLinks. Er werden twee pogingen ondernomen, maar op 12 juni concludeerde informateur Herman Tjeenk Willink dat een geschil over het migratiebeleid een onoverkomelijk probleem opleverde. Gerrit Zalm, de huidige informateur, onderzoekt nu de mogelijkheid van een kabinet met ChristenUnie in plaats van Groen Links. Hieronder zie je foto's van de ministers die in het demissionair kabinet zitten. Demissionair betekent dat de ministers eigenlijk al met ontslag zijn, maar nog niet kunnen vertrekken omdat er nog geen nieuw kabinet is samengesteld.

Zoek in het nieuws op wie de ministers zijn en vul op de volgende pagina het schema in met de juiste letter bij de juiste naam. Schrijf ook op over welke gebieden deze ministers gaan.

Foto's: rijksoverheid.nl

		letter
1	Mark Rutte minister van
2	Lodewijk Asscher minister van
3	Bert Koenders minister van
4	Ronald Plasterk minister van
5	Jeroen Dijsselbloem minister van
6	Melanie Schultz van Haegen minister van
7	Edith Schippers minister van
8	Stef Blok minister voor
9	Henk Kamp minister van
10	Jet Bussemaker minister van
11	Jeanine Hennis-Plasschaert minister van
12	Lilianne Ploumen minister voor

Opdracht 2

Probeer in berichtgeving van deze week nieuws te vinden over ten minste twee ministers.

Waarom zijn ze in het nieuws? Vul hieronder in met bronvermelding.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur*	Datum
Minister + waarom in het nieuws?			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Minister + waarom in het nieuws?			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Minister + waarom in het nieuws?			
.....			
.....			
.....			
.....			

*Over naam auteur: Vermeld hier de naam van de auteur indien bekend.

Opdracht 3

a. Wie is de minister-president?

.....

b. Zoek een nieuwsbericht over de minister-president.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Waar gaat het bericht over?			
.....			
.....			
.....			
.....			

Opdracht 4

a. Welke minister gaat er over scholen?

.....

b. Wat doet hij/zij nog meer?

.....

Opdracht 5

Noem twee ministers waar jij wel eens van gehoord hebt. Schrijf erachter waar je ze van kent.

.....

.....

Opdracht 6

Noem twee ministers waar je tot nu toe nooit van gehoord had. Zoek twee berichten waarin deze ministers genoemd worden.

a. Wat is de naam van de minister?

.....

b. Waarom is de minister in het nieuws? Omschrijf het bericht.

.....
.....
.....

c. Waar heb je het bericht gevonden?

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

a. Wat is de naam van de minister?

.....

b. Waarom is de minister in het nieuws? Omschrijf het bericht.

.....
.....
.....

c. Waar heb je het bericht gevonden?

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

3. Troonrede

De troonrede is een lange toespraak. Daarin vertelt de koning hoe het met Nederland gaat. Er is heel veel te vertellen over wat er in Nederland gebeurt. De koning vertelt wat de belangrijkste onderwerpen zijn en wat de regering wil gaan doen.

Opdracht 1

Eigenlijk schrijft de koning niet zelf de troonrede. De minister-president schrijft samen met de andere ministers de troonrede voor de koning. Waarom leest de minister-president de troonrede niet zelf voor?

.....
.....
.....
.....

Opdracht 2

Zoek in de krant van woensdag 20 september, de dag na Prinsjesdag, de troonrede op. Zoek in Blendle op de term troonrede en kies bij alle periode aangepaste periode.

a. Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

b. Hoe begint de troonrede?

.....
.....
.....
.....

c. Wie bedoelt de koning daarmee?

.....
.....
.....
.....

4. Het koffertje

In het koffertje dat de minister van Financiën meebrengt, zit de begroting van het volgende jaar. Een begroting is eigenlijk een plan over geld. In dat plan staat hoeveel geld wordt uitgegeven door de regering en waar dat geld vandaan moet komen. De regering maakt dus op Prinsjesdag bekend wat de plannen zijn voor het komende jaar, wat al die plannen uit de troonrede gaan kosten en waar ze dat geld vandaan denkt te halen.

Opdracht 1

Maak met een groepje een begroting voor een klassenfeestje. Bedenk wie alles gaat betalen en wat er gaat gebeuren. Denk bijvoorbeeld aan eten, drinken, toegangsgeld voor de bioscoop en reiskosten. En hoe komen jullie aan inkomsten: moet iedereen zelf betalen of vraag je geld aan de ouders? De totale inkomsten en uitgaven moeten gelijk uitkomen.

inkomsten		uitgaven	
kaartjes verkopen		bekertjes	
verkopen van hapjes		bordjes	
bijdrage van ouders		drinken	
...		reiskosten	
		hapjes	
		toegangskaartjes	
	+	...	+

Opdracht 2

Kijk nog eens goed naar de zojuist gemaakte begroting. Stel je voor dat het eten veel duurder wordt dan jullie hadden bedacht. Wat moet er dan veranderen aan de begroting?

.....

.....

.....

.....

Opdracht 3

a. Binnen een groep is niet iedereen het altijd meteen eens. Wat is een goede manier om het eens te worden?

.....

.....

.....

b. Presenteer jullie begroting aan de klas. Hoe reageert de klas?

.....

.....

Opdracht 4

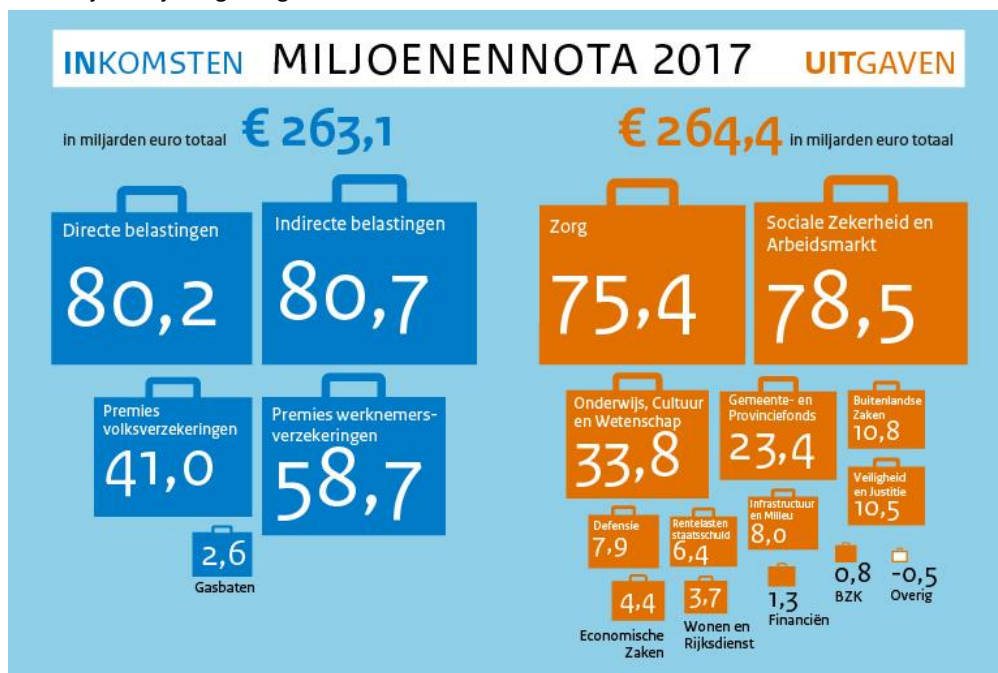
a. De toelichting op de rijksbegroting heet de miljoenennota. Waarom is dat zo?

.....
.....
.....

b. Bedenk een naam voor jullie eigen begroting.

.....
.....
.....

Hier zie je de rijksbegroting van 2017.

Bron: rijksoverheid.nl

In de krant van 20 september staat de begroting van 2018. Zoek deze begroting op in de krant en knip hem uit. Gebruik deze bij de opdrachten hieronder.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

Opdracht 5

a. Hoeveel is het kabinet van plan uit te geven in 2018 (de uitgaven)?

.....

b. Hoeveel denkt het kabinet te ontvangen in 2018 (de inkomsten)?

.....

c. Wat is het verschil?

.....

d. Is dit een tekort of een overschot?

.....

e. Wat is de naam van dit verschil?

.....

Opdracht 6

Vergelijk de figuur op pagina 16 met de nieuwe begroting van 2018 die je hebt gevonden.

a. Wordt er in 2018 bezuinigd (minder uitgegeven) op onderwijs?

.....

.....

b. Zoek in het nieuws een maatregel die het kabinet wil nemen om te bezuinigen. Noteer de naam van het artikel en de maatregel.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Maatregel			
.....			
.....			
.....			
.....			

Opdracht 7

a. Kijk naar de inkomsten voor 2018. Waar verwacht het kabinet het meest aan te verdienen? Maak een top 3 van inkomsten.

- 1
- 2.....
3.

b. Kijk naar de uitgaven voor 2018. Waar wil het kabinet het meest aan uitgeven? Maak een top 3 van uitgaven.

1.
2.
3.

Foto: rijksoverheid.nl

5. Prinsjesdag en daarna

De dagen direct na Prinsjesdag mogen de partijen in de Tweede Kamer reageren op de begroting. Dit zijn de Algemene Beschouwingen. Eerst komen alle fractievoorzitters aan het woord. Daarna mag de minister-president hierop reageren. Dan mogen de fractievoorzitters weer reageren en veranderingen voorstellen. Daar reageert de minister-president weer op.

Opdracht 1

Waarom gaat de koning niet zelf in discussie met de Tweede Kamer?

.....
.....
.....

Opdracht 2

Zoek in het nieuws van donderdag, vrijdag of zaterdag foto's en artikelen over de Algemene Beschouwingen.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

Welke fractievoorzitters krijgen de meeste aandacht?

.....
.....
.....

Opdracht 3

a. Een aantal partijen in de Tweede Kamer heeft ministers in de demissionaire regering. Welke partijen zijn dat?

.....
.....
.....

b. De rest van de partijen in de Tweede Kamer heeft geen ministers in de demissionaire regering. Welke partijen zijn dit?

.....
.....
.....

c. De partijen die samen de regering vormen, worden de coalitie genoemd. Vaak wordt een woord gebruikt voor de rest van de partijen - ook al zijn deze partijen het vaak niet met elkaar eens. Welk woord?

.....
.....

6. Discussie over de begroting

In de Tweede Kamer wordt gediscussieerd over de rijksbegroting en de miljoenennota. De ministers bedenken plannen en kunnen ze laten uitvoeren. Voordat ze hun plannen kunnen uitvoeren, moeten de Tweede en Eerste Kamer goedkeuring geven over de verdeling van het geld in de begroting. In de Tweede Kamer zitten 13 partijen. Elke partij heeft een fractievoorzitter. Deze is vaak het gezicht van de partij, ook al zitten er meer mensen van die partij in de Tweede Kamer. De fractievoorzitters mogen als eerste reageren op de begroting en de miljoenennota. Maar dit jaar is het anders omdat er bijna een nieuw kabinet wordt gevormd naar aanleiding van de verkiezingen in maart. Sindsdien is het bestaande kabinet demissionair.

Opdracht 1

Wie is wie? Vul in onder de foto's: Henk Krol, Sybrand van Haersma Buma, Jesse Klaver, Alexander Pechtold, Emile Roemer, Tunahan Kuzu, Gert-Jan Segers, Kees van der Staaij, Lodewijk Asscher, Marianne Thieme, Thierry Baudet, Geert Wilders, Mark Rutte.

A. Naam:

.....

Politieke partij:

PvdA

B. Naam:

.....

Politieke partij:

VVD

C. Naam:

.....

Politieke partij:

GroenLinks

D. Naam:

.....

Politieke partij:

50PLUS

E. Naam:

.....

Politieke partij:

D66

F. Naam:

.....

Politieke partij:

PvdD

G. Naam:

.....

Politieke partij:

PVV

H. Naam:

.....

Politieke partij:
FvD

I. Naam:

.....

Politieke partij:
SGP

J. Naam:

.....

Politieke partij:
SP

K. Naam:

.....

Politieke partij:
CDA

L. Naam:

.....

Politieke partij:
DENK

M. Naam:

.....

Politieke partij:
ChristenUnie

Foto's: rijksoverheid.nl

Opdracht 2

Omdat er bijna een nieuw kabinet is met (gedeeltelijk) andere partijen zijn er dit jaar geen Algemene beschouwingen. Er wordt dus niet gediscussieerd over de kabinetsplannen. De plannen van een demissionair kabinet zijn beleidsarm. Wat kan er bedoeld worden 'beleidsarm'.

.....
.....

Opdracht 3

Zoek in het nieuws de reacties van drie fractievoorzitters en vul in de schema's op de volgende pagina in: de bronvermelding, de partij van de fractievoorzitter, is hij/zij tevreden over de plannen van het kabinet en zit de partij van de fractievoorzitter in het demissionaire kabinet, de mogelijke toekomstige coalitie of in de oppositie?

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Partij:			
Tevreden?:			
Demissionair kabinet/Oppositie:			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Partij:			
Tevreden?:			
Demissionair kabinet /Oppositie:			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Partij:			
Tevreden?:			
Demissionair kabinet /Oppositie:			
.....			
.....			
.....			
.....			